

PLANPROGRAM FÖR SAMBANDET BAGARMOSSEN-SKARPNÄCK

Planprogram framtaget av Stadsbyggnadskontoret, 2012-06-08

Maria Grahm, projektledare stadsbyggnadskontoret
maria.grahm@stockholm.se

Projektets hemsida
www.stockholm.se/bagarmossen-skarpnack

Diarienummer 2009-05582

Innehåll

Sammanfattning

Bakgrund

Uppdrag

Tidigare skede

Planprocessen

Samrådstiden

Handlingar i ärendet

Var hittar jag information om programförslaget

Hur kan jag lämna synpunkter på planprogrammet

Tidig dialog

Förutsättningar

Stockholm växer

Promenadstaden

Den gröna promenadstaden

Programområdet

Trafik

Landskapsanalys

Barnkonsekvensanalys

Förslag

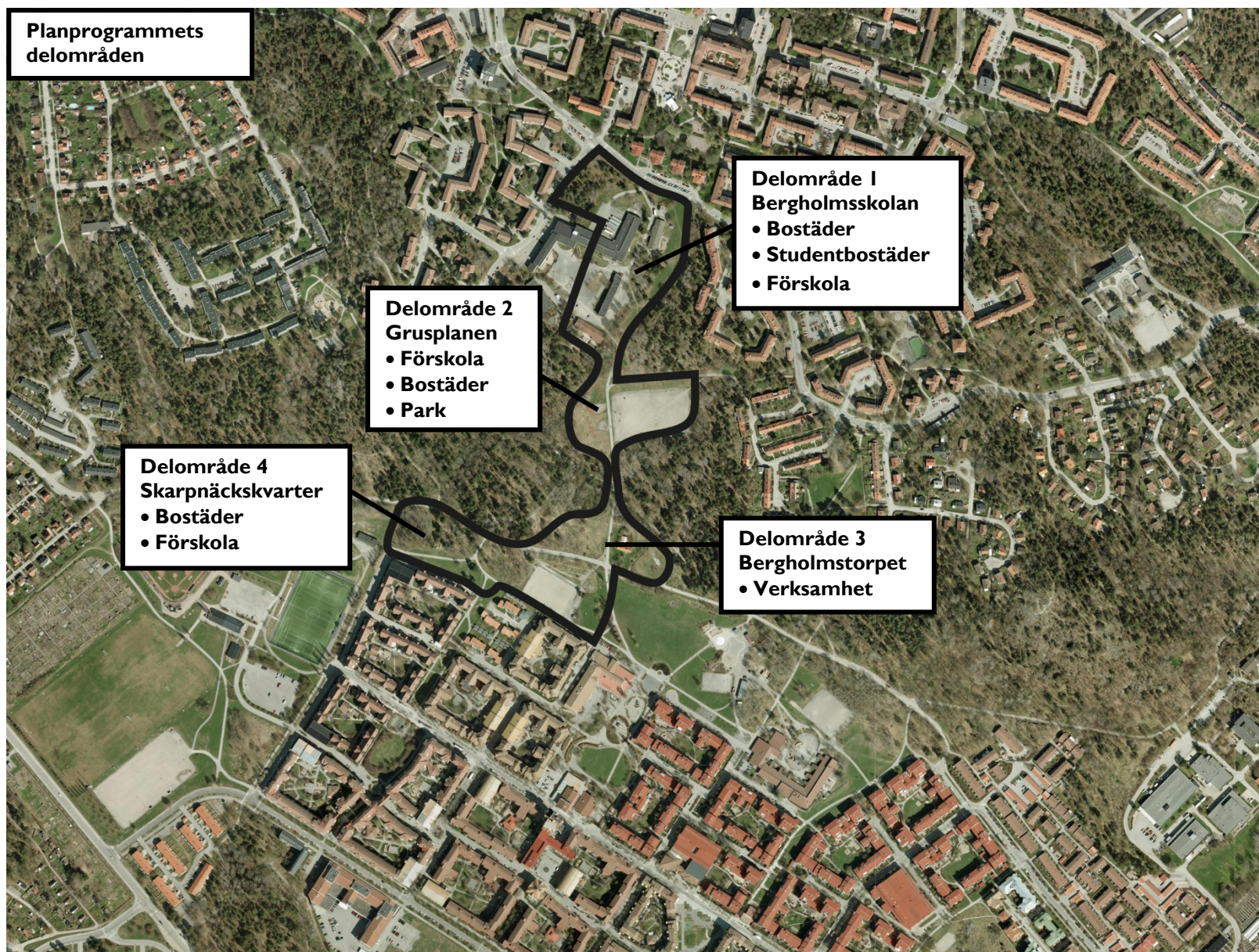
Ny bebyggelse

Sambandet

Trafikförsörjning Bagarmossen

Konsekvenser för barn och unga

Fortsatt arbete

Sammanfattning

Syftet med uppdraget är att skapa nya bostäder i kollektivtrafiknära läge, med goda miljöer, service och skolverksamhet samt att en utveckling av området sker i linje med stadens översiktliga planering.

Planprogrammet föreslår ny bebyggelse inom fyra delområden. Lokaltrafik till delområdena leds från Bagarmossen i norr och från Skarpnäck i söder.

I delområde ett vid Bergholmsskolan ryms enligt programförslaget 200-300 nya bostäder med förskolor och verksamhet i bottenvåning. I delområde två får en stor förskola (som ersätter dagens båda förskolor inom området), en park samt ca 60 bostäder plats. Delområde tre omfattar Bergholmstorpet med närområde, här kan verksamheten i torpet utvecklas med komplement väster om gång- och cykelvägen mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Delområde fyra är en utvidgning av "staden på fältet" med två stora kvarter som kan rymma 200-300 bostäder, förskolor och eventuellt någon lokal för verksamhet i bottenvåning. Totalt omfattar planprogrammet 400-700 bostäder, vilket kommer att studeras vidare i kommande detaljplanearbete.

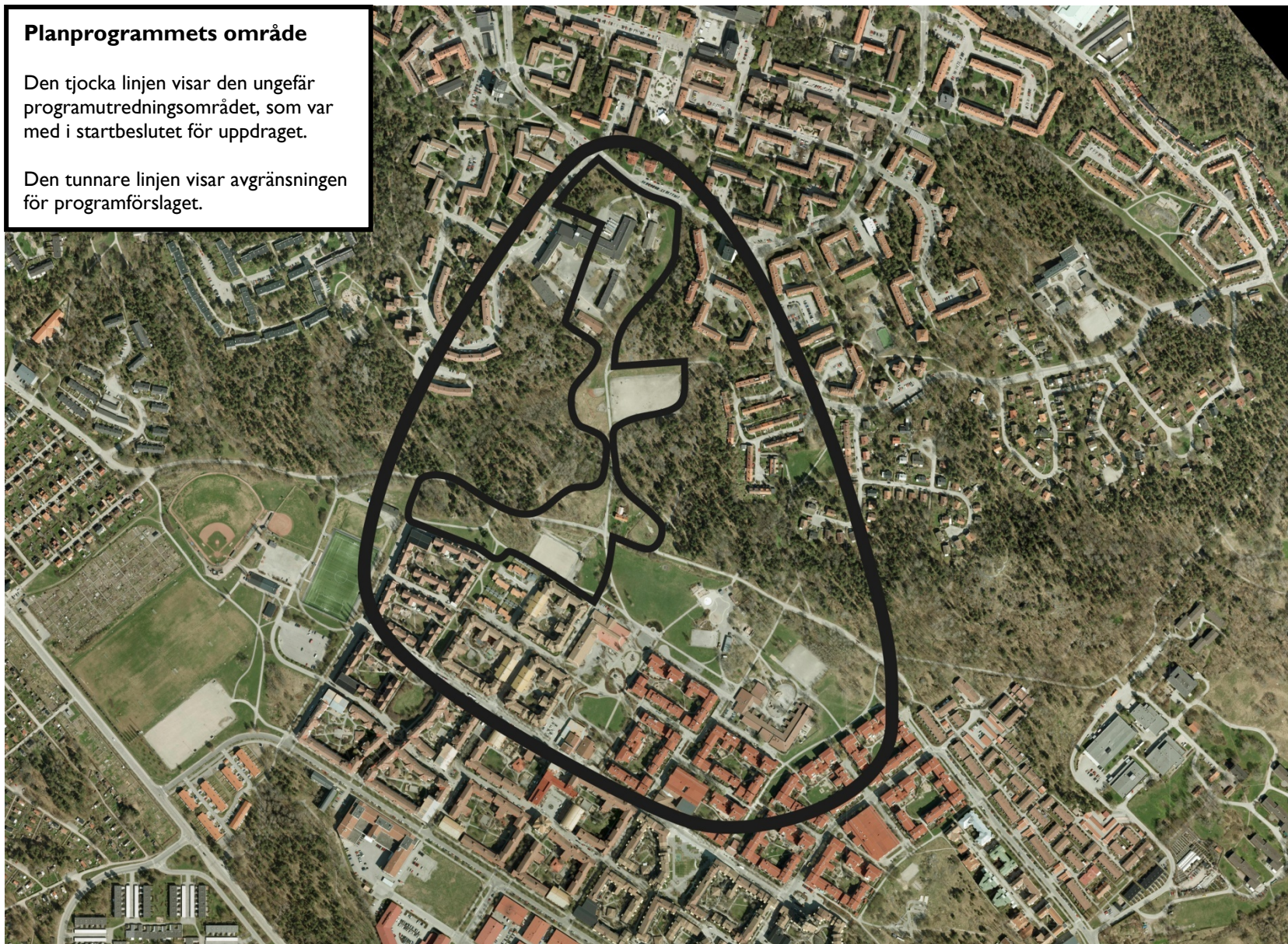
Sambandet mellan stadsdelarna förstärks genom miljöer med aktiviteter som skapas i samband med ny bebyggelse samt en utveckling av verksamhet i Bergholmstorpet för att skapa en stark målpunkt inom området. Befintliga funktioner och upplevelsevärden i skogen och på fältet, kan kvalitetshöjas i samband med en exploatering av området. Det är viktigt för sambandet mellan stadsdelarna att en sammanbindande koppling är allmän, trygg och upplevelserik.

Programförslaget förutsätter inte en gatukoppling mellan stadsdelarna, men för att inte förhindra framtida stadsplanering ska inte en sådan koppling omöjliggöras med genomförandet av programförslagets förslag till ny bebyggelse.

Planprogrammets område

Den tjocka linjen visar den ungefär programutredningsområdet, som var med i startbeslutet för uppdraget.

Den tunnare linjen visar avgränsningen för programförslaget.

Bakgrund

Uppdrag

Den 20 oktober 2011 beslutade Stadsbyggnadsnämnden att ge Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja planarbete för området.

I beslutet anges att syftet med planarbetet är att möjliggöra en utveckling av området i linje med stadens översiktliga planering. En planprocess med normalt förfarande med program ska startas mot bakgrund av Exploateringsnämndens ansökan om planändring för området kring Bergholmsskolan. Planprogrammet ska ge planeringsförutsättningar för att i fortsatt planarbete kunna planera för goda boendemiljöer med närhet till service, allmänna kommunikationsmedel och natur. En medborgardialog ska genomföras under framtagandet av planprogrammet.

Stadsbyggnadsnämnden vill förtydliga att syftet med uppdraget är att skapa nya bostäder i kollektivtrafikhöga lägen, med goda miljöer, service och skolverksamhet. Sambandet mellan Bagarmossen och Skarpnäcks gård ska förtydligas och stärkas, men det är viktigt att detta ej sker på bekostnad av de stora rekreationsvärden som idag finns i det naturområde som är beläget mellan de båda stadsdelarna. När vi förtätar staden är det viktigt att spara uppskattade naturområden som kan nyttjas av närboende. Programarbetet ska inte i detta skede förutsätta skapandet av en bilförbindelse/gata mellan stadsdelarna.

Tidigare skede

Sisab (Skolor i Stockholm AB) har avvecklat den kommunala skolverksamheten och återlämnat en del av Bergholmskolan med tomt till staden.

Exploateringsnämnden gav därför Exploateringskontoret 2008-01-24 i uppdrag att ansöka om ändrad detaljplan för skoltomten och omgivande område.

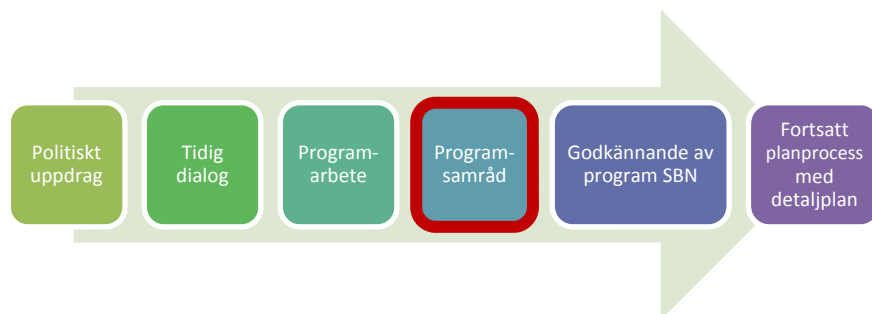
Exploateringskontoret sökte planändring för området kring Bergholmskolan hos Stadsbyggnadskontoret.

Information om Stadsbyggnadsnämnden

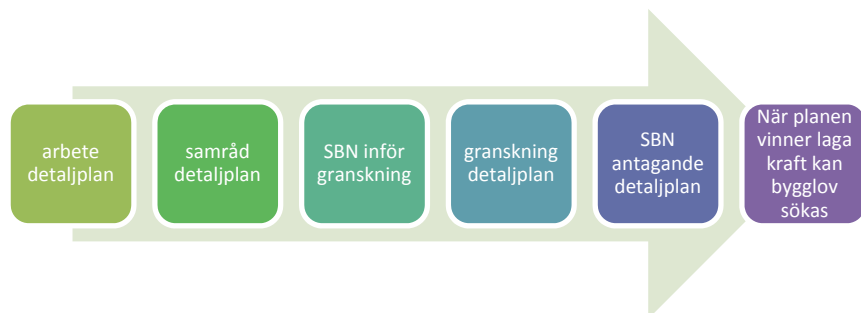
Stadsbyggnadsnämnden är den folkvalda nämnd som ansvarar för och beslutar om stadens verksamhet inom områden som rör översiktlig planering, detaljplanering, bygglovgivning och stadsmätning inom Stockholms stad. Stadsbyggnadskontoret lyder under nämnden.

Nämnden har 13 ledamöter och 13 ersättare, som utses av kommunfullmäktige och återspeglar den politiska sammansättningen i fullmäktige.

Planprocessen

Planprocessen fram till godkänt planprogram.

Planprocessen fram till antagande av detaljplan i Stadsbyggnadsnämnden (SBN).

Samrådstiden

Planprogrammet är utskickat för samråd mellan 13 juni och 31 augusti 2012.

Handlingar i ärendet:

Planärendets handlingar finns att ta del av på stadens hemsida under "Pågående planarbete", sök via karta, eller ange diarienummer 2009-05582:

<http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Pagaende-planarbete/>

Samrådsskede

- Samrådshandling planprogram
- Bilagor (Barnkonsekvensanalys, Sammanställning av tidig dialog)

Startskede

- Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande
- Bilagor (Landskapsanalys, Trafikutredning, Parallella uppdrag)
- Beslutsprotokoll SBN

Var hittar jag information om programförslaget?

Information om förslaget och svar på vanliga frågor finns på projektets hemsida:

www.stockholm.se/bagarmossen-skarpnack

Information om förslaget kan lämnas av:

Maria Graham, projektledare stadsbyggnadskontoret
08-508 275 97
maria.grahm@stockholm.se

Josefine Idbrant, projektledare exploateringskontoret
08-508 271 46
josefine.idbrant@stockholm.se

Hur kan jag lämna synpunkter på planprogrammet?

Under samrådstiden kan du skriftligen lämna synpunkter på förslaget till planprogram. Skriv ner dina synpunkter och skicka in det till:

Stadsbyggnadskontoret, Registraturen, Box 8314, 104 20 Stockholm
eller
e-post: stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Ange diarienummer 2009-05582.

Tidig dialog

Den 30 januari 2012 bjöd staden in närboende och intresserade till ett tidigt dialogmöte .

Cirka 170 deltagare skapade tillsammans kvällens agenda och sammanlagt togs 35 ämnen upp för diskussion under tre arbetspass. Diskussionerna dokumenterades och finns i en bilaga till planprogrammet.

Ämnen som togs upp för diskussion under kvällen handlade till stor del trafikförsörjning för tillkommande bebyggelse såväl som för hela Bagarmossen, ny bebyggelses typ och lokalisering samt om den värdefulla rekreation som finns i närområdet.

Kvällen bjöd på många intensiva diskussioner och oväntade möten.

Förutsättningar

Stockholm växer

De senaste åren har befolkningstillväxten i Stockholm accelererat. Det som såg ut att bli en miljon invånare inom Stockholms stads gränser år 2030 kommer bli en miljon redan år 2024. Det finns för nuvarande en bred politisk uppslutning till ett växande Stockholm.

Stockholms kommunfullmäktige har fattat beslut om en samlad och långsiktig framtidsbild för Stockholm; *Vision 2030 – Ett Stockholm i världsklass*. Det centrala i visionen är att Stockholm är en stad med stark tillväxt och god välfärd för alla. Tre teman lyfts särskilt fram:

- Stockholm ska vara en mångsidig stad som är rik på upplevelser.
- Stockholm ska vara en innovativ och växande stad.
- Stockholm ska vara en stad för medborgarna.

Stockholms översiktsplan – Promenadstaden

Den stora befolkningstillväxten innebär ett behov av kraftigt ökat bostadsbyggande i Stockholm. För att kunna växa på ett långsiktigt hållbart sätt står staden inför genomgripande förändringar av stadsstrukturen. Stockholms översiktsplan, Promenadstaden, har fyra strategier för stadens tillväxt:

1. Stärk den centrala staden

Centrala staden utvidgas och närförorterna utvecklas mot högre täthet och starkare samband "på tvären". Strategin inbegriper flera centrala stadsutvecklingsområden.

2. Satsa på attraktiva tyngdpunkter

Stockholm blir en flerkärnig stad. Ett antal tyngdpunkter i ytterstaden utvecklas med mer bostäder, arbetsplatser och service till täta och attraktiva komplement till Stockholms innerstad.

3. Koppla samman staden

Att koppla samman staden är en central del i Promenadstaden. Stockholm ska utvecklas till en mer sammankopplad stad, där det är lätt och naturligt att röra sig mellan olika stadsdelar. Det kan vara att skapa sammanhållna stadsmiljöer med ny bebyggelse för att minska upplevda avstånd i staden.

4. Främja en levande stadsmiljö i hela staden

Förutsättningarna för ett rikt stadsliv ska främjas i hela staden. Utveckling och upprustning av torg, gator och parker samt kompletteringsbyggande utifrån lokala behov kan vara viktiga insatser i de delar av Stockholm som inte pekats ut som utvecklingsområden.

Den promenadstad som beskrivs i översiktsplanen är en tät, sammankopplad stad där människor väljer att gå, cykla och åka kollektivt framför att köra bil.

Den gröna promenadstaden

"Den gröna promenadstaden" är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen med mål och strategier för utveckling av Stockholms parker och natur. Dokumentet kommer att vara en vägledning i hur staden ska planera utefter översiktsplanens fyra strategier. "Den gröna promenadstaden" är på samråd från 11 juni till 19 oktober 2012.

Fyra citat från samrådsförslaget:

- »Stockholms ytterstad planerades och byggdes ut med ett system av parker, grönområden och gröna stråk som strukturerande element mellan de nya stadsdelarna. Än idag utgör denna struktur en grön stomme i ytterstaden.
- »Idag står Stockholm åter inför mer genomgripande förändringar till följd av den stora befolkningstillväxten. Detta får stor påverkan på stadens grönstruktur. Park och naturmark kommer att tas i anspråk för ny bebyggelse och infrastruktur, samtidigt som befintliga parker och naturområden utvecklas och nya parker skapas i den promenadstad som växer fram.
- »En central uppgift när staden växer är att öka tillgängligheten så att de gröna miljöerna kan användas av fler.
- »Stadens gröna rum har en unik möjlighet att samla människor i olika åldrar, från olika stadsdelar och med olika social och kulturell bakgrund. När Stockholm utvecklas ska de gröna miljöernas stora potential att koppla samman stadsdelar och gynna social integration tas tillvara.

Stockholmsstråk

I ytterstadens grönområden ska "stockholmsstråk" utvecklas för att skapa starkare koppling mellan olika stadsdelar. Stockholmsstråk är välskötta gröna samband, där populära funktioner samlas längs naturliga promenadstråk.

En del av ytterstadens gröna miljöer kan idag upplevas som barriärer, men genom att utveckla "stockholmsstråk" kan dessa områden bli viktiga länkar i en mer sammankopplad stad. Med stockholmsstråken skapas goda förutsättningar för att ge befolkade och trygga miljöer, som kan minska det upplevda avståndet mellan olika stadsdelar. Stockholmsstråken blir en viktig byggsten i översiktsplanens utpekade samband.

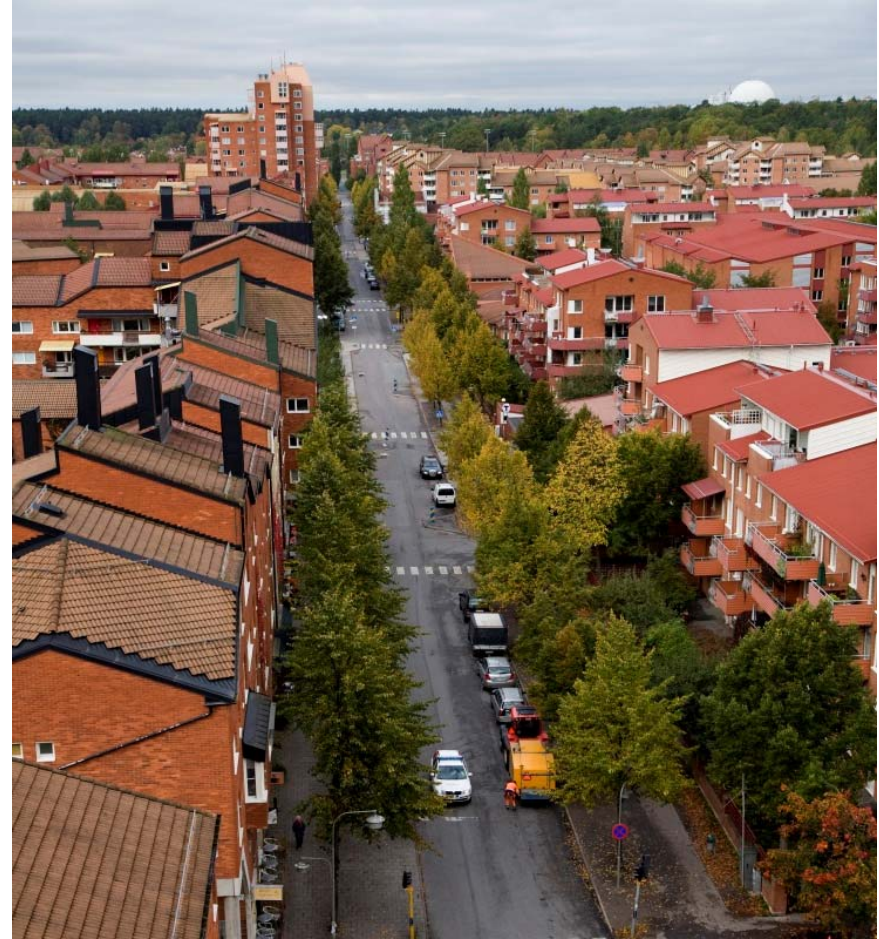
DEN GRÖNA PROMENADSTADEN

En strategi för utveckling av Stockholms parker och natur
Samrådsunderlag juni 2012

Gatuvy i Bagarmossen

Gatuvy Skarpnäck (foto: Yanan Li)

Programområdet

Gällande planer

Området kring Bergholmsskolan berörs av fyra gällande detaljplaner, varav de två mest betydande är detaljplanen från 1957 (PL 5076) som fastställer skolområdet och idrottsplanen samt generalplanen från 1981 (GPL 7521) för Skarpnäcksfältet, som även visar ett trafikområde mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Efterföljande detaljplaner för Skarpnäck är från första halvan av 80-talet (PL 8090 & 8170), med mindre kompletteringar från 90- och 00-tal. Tvärs genom området finns även en tilläggsplan för tunnelbanans förlängning till Skarpnäck (TPL 8267). Samtliga genomförandetider för detaljplaner har gått ut.

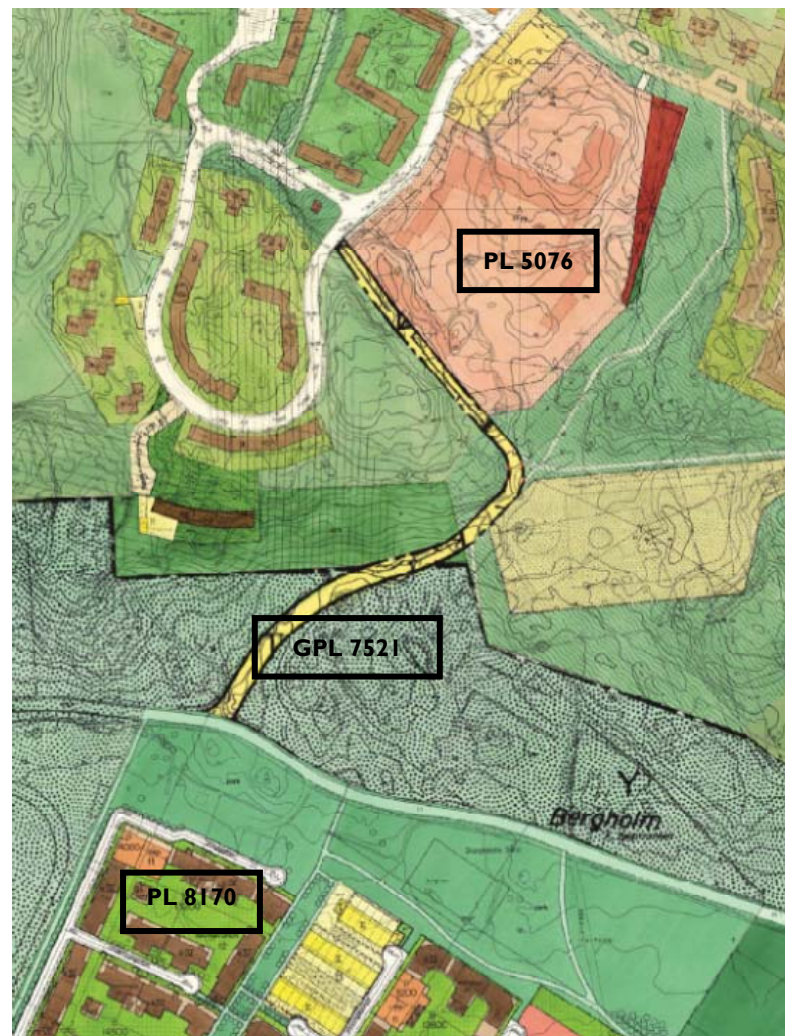
Markägförhållanden

Staden är markägare av all mark inom programområdet.

Befintlig bebyggelse och struktur

De två stadsdelarna har bebyggelsemässigt helt olika karaktärer. Bagarmossen byggdes som en typisk smalhusstad på 1950-talet med lamellhus, radhus och enstaka punkthus ordnade i grannskapskvarter runt ett centrum. Gatunätet har en slingrande sammanlänkad struktur, med några längre matargator och mindre bostadsgator. Naturmark finns kvar inom kvarteren och mellan bebyggelsen i parkstråk. Tunnelbanestationen finns i centrum. Förtätningar har tillkommit under de följande årtiondena.

Skarpnäck är stort till ytan och rymmer bebyggelse av skiftande slag, men den mest karaktäristiska delen, närmast programområdet, är området som byggdes på 1980-talet. Området planerades med den traditionella kvartersstaden som förebild. Bebyggelsen är ordnad i en kvartersstruktur i ett rutnätsmönster, men gatunätet inte fullföljer kvarterstadens sammankopplade nät fullt ut. Offentliga rum som gator, torg och parker gavs en urban karaktär med hårdgjorda platser och tydligt avgränsade parker. Skarpnäck är en ändstation på tunnelbanans gröna linje. De senaste åren har mindre radhusområden tillkommit runt kvartersstaden.

Gällande detaljplaner inom området.

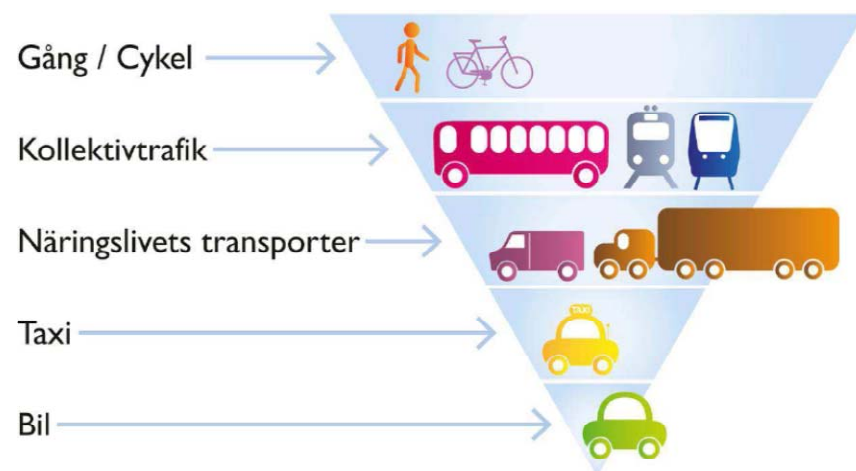
Trafik

Framkomlighetsstrategi

Strategin är ett dokument som stadens Trafikkontor har tagit fram som förslag till hur staden ska kunna hantera det ökande resandet i Stockholm. Förslaget är under bearbetning efter att ha varit ute på remiss fram till den 23 mars 2012.

Staden växer och många fler kommer behöva resa på samma yta i framtiden i Stockholm. Det behövs därför en aktiv strategi som ger styrande principer för hur stadens vägar och gator kan transportera fler människor och mer gods på samma yta som i dag, och då helst utan försämrad reskvalitet. Vi behöver främja utvecklingen av de trafikslag som är yt- och transporteffektiva. Alla trafikslag kan inte prioriteras vid alla platser; vi måste välja – och välja bort.

Strategin ger principer för hur staden ska prioritera i stora och små beslut för att kapaciteten och pålitligheten i väg- och gatutrafiken kan ökas och bidra till ett tryggt, snyggt, miljövänligt och hälsosamt Stockholm.

De färdmedel som är mest kapacitetsstarka är gång, cykel och kollektivtrafikfordon med en hög belastning. Bild från Framkomlighetsstrategin.

Fyra övergripande planeringsinriktningar i Framkomlighetsstrategin:

- Kapaciteten i väg- och gatunätet ska ökas, långsiktigt och hållbart, genom att fler människor använder kollektivtrafiken, cyklar eller går.
- Framkomligheten i väg- och gatunätet ska förbättras genom att öka reshastigheten för de kapacitetsstarka färdmedlen och öka restidspålitligheten för alla trafikanter.
- Vägarnas och gatornas roll som attraktiva platser ska förstärkas genom att förbättra gångvänligheten i promenadstaden.
- De negativa effekterna av väg- och gatutrafiken ska minimeras genom att styra bilanvändningen till de resor där bilen gör mest nytta.

Tät stadsbebyggelse innebär att det finns flera och mer varierande målpunkter inom ett kortare avstånd som möjliggör fler resor till fots och cykel. Samtidigt ger en hög täthet bättre underlag till en frekvent, kapacitetsstark kollektivtrafik. Men högre täthet innebär också nya utmaningar för våra vägar och gator – fler ska kunna transporteras på samma yta.

Cykelplan

Stadens trafikkontor har tagit fram en cykelplan, som har varit ute på remiss till den 31 maj 2012. Cykelplanen är en del av Framkomlighetsstrategin, där det som rör cykeltrafiken konkretiseras och förtydligas. Planen identifierar vilka insatser som kan ge en ökning av andelen cyklister och vilka åtgärder som är optimalt för cykeltrafiken. Att göra det enklare och säkrare att cykla är viktigt för att nå stadens mål om en ökad andel cyklister. Cykelplanen ska öka kunskapsunderlaget och göra det lättare att göra medvetna val. Kartbilagor visar klassning, åtgärder och prioritering för större cykelstråk.

Bagarmossen och Skarpnäcks gatustruktur

1959 flyttades kommungränsen norrut/österut (Stockholm förvärvade mark av grannkommun) och en trafikled planerades in i 1960 års trafikplan utanför söderorts östra bebyggelseområden; "Skarpnäcksleden". Trafikleden var en planeringsförutsättning när bebyggelse tillkom i de angränsande områdena. Trafikleden realiserades dock aldrig och med tiden skrotades planerna på en sådan.

All motortrafik från större delen av Bagarmossen leds idag från stadsdelen via lokalgatan Sockenvägen ut till det övergripande vägnätet (Gamla Tyresövägen). Det finns kapacitetsproblem med köer, vibrationer, buller och luftföroreningar på Sockenvägen mellan Bagarmossen och Gamla Tyresövägen samt i korsningen Sockenvägen/Gamla Tyresövägen.

Skarpnäck har ett rutnät av gator tydligt organiserade med Skarpnäcks allé som ryggrad. Många av tvärgatorna slutar dock i vändplaner och fullföljer inte rutnätsstrukturen. Genvägar för fotgängare går genom kvartersstrukturen. Parkering sker till största del i parkeringshus.

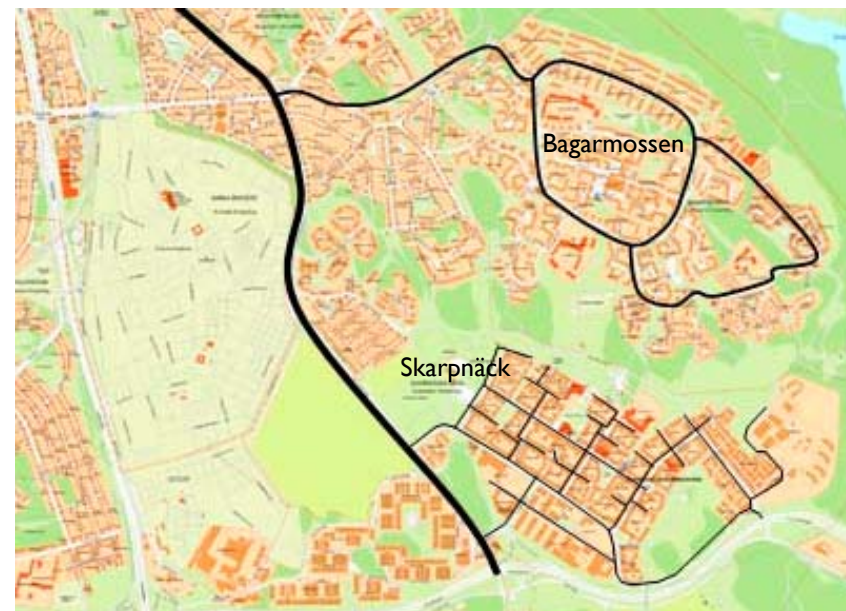
Förbindelse mellan stadsdelarna

En gatuförbindelse mellan Bagarmossen och Skarpnäck har diskuterats under flera år, från och till. Syftet med en sådan gatukoppling skulle vara att:

- reducera motortrafikflödet på Sockenvägen
- ge Bagarmossen en ytterligare gatukoppling till omvärlden
- förbättra kontakten mellan stadsdelarna

Ända sedan planerna för Skarpnäck togs fram har möjligheten att anlägga en gatuförbindelse mellan stadsdelarna hållits öppen. I ursprungsplanen för Skarpnäck finns ett område för gatuförbindelse markerat, men i efterföljande planer har området delvis släckts ut. I början på 2000-talet påbörjades arbete för att projektera en bilväg mellan stadsdelarna, men planerna lades ner.

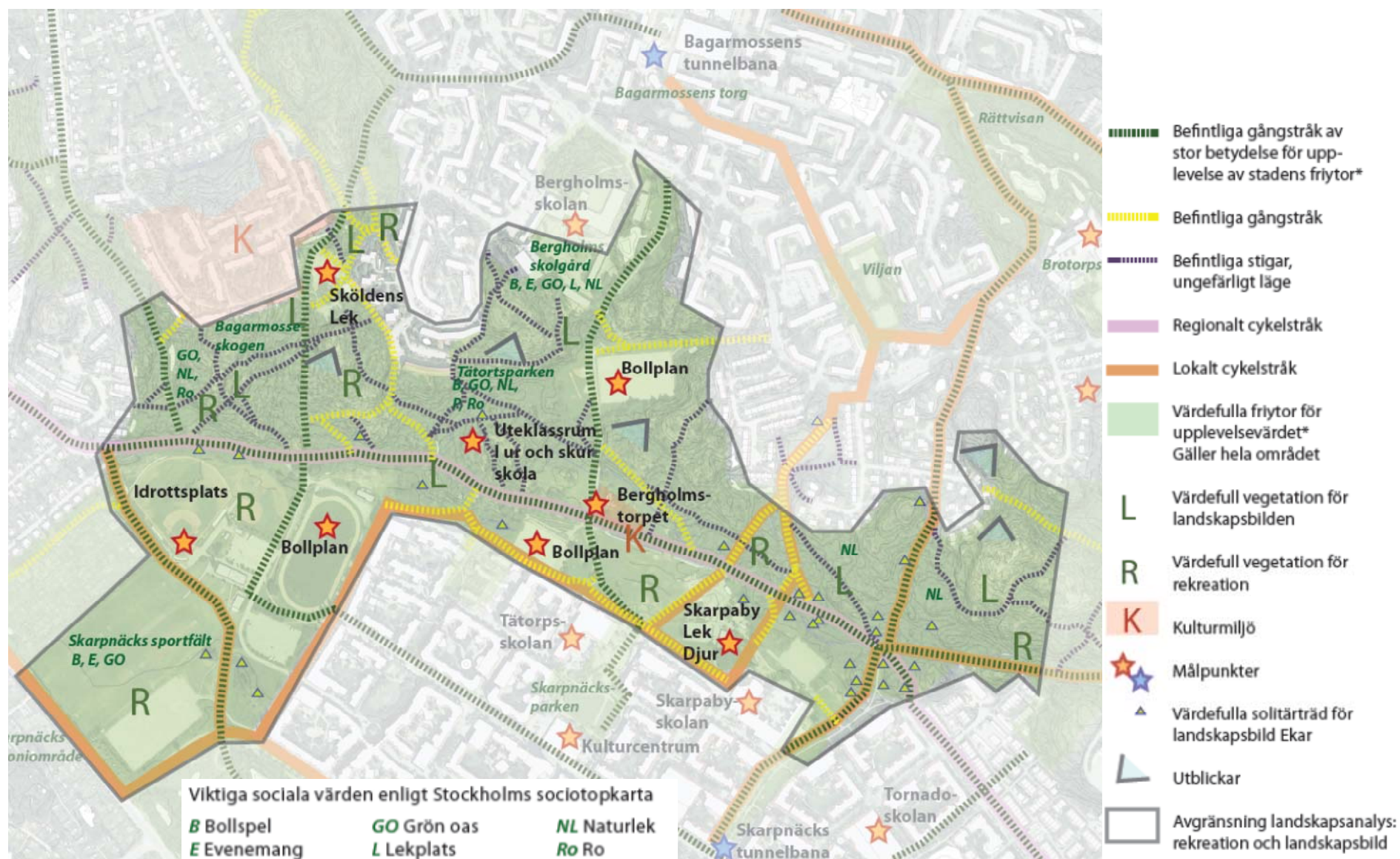
En mindre trafikanalys togs fram av staden 2009, för att ge information om hur trafikflödena skulle ändras om en ny gatuförbindelse skulle tillkomma mellan stadsdelarna.

Övergripande gatustruktur i Bagarmossen och Skarpnäck.

Bild från cykelplanen som visar ett betydande pendlingsstråk genom programområdet.

Karta från landskapsanalysen som visar rekreativvärden och landskapsbildvärden.

Landskapsanalys

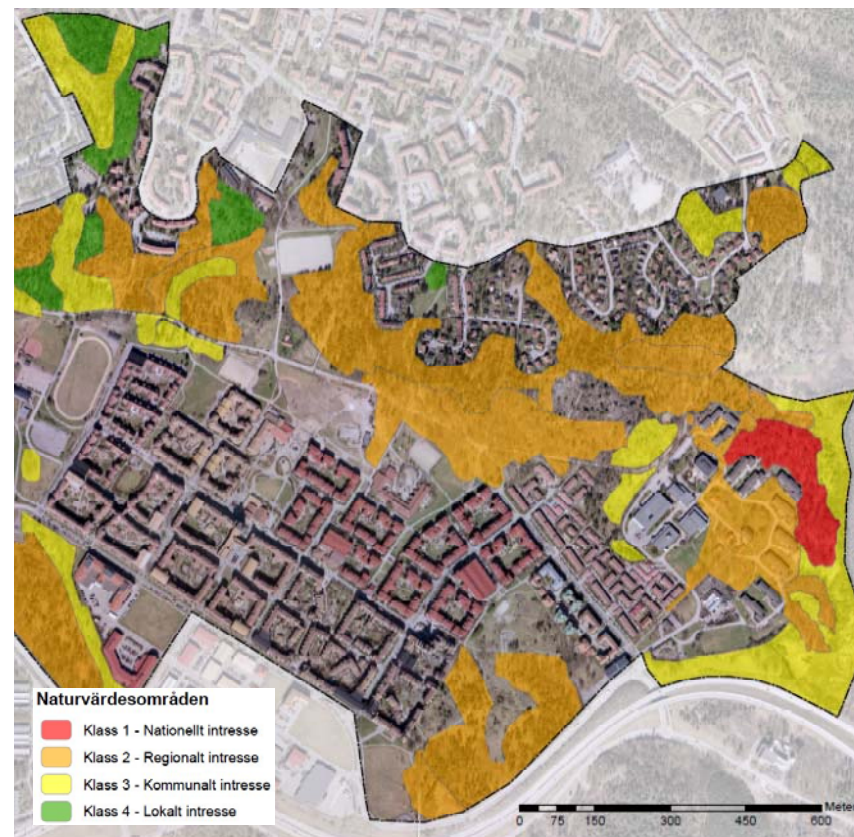
En landskapsanalys har tagits fram för närområdet. Landskapsanalysens syfte är att belysa de generella värden som finns i området, vad gäller natur, rekreation och landskapsbild.

Naturvärden

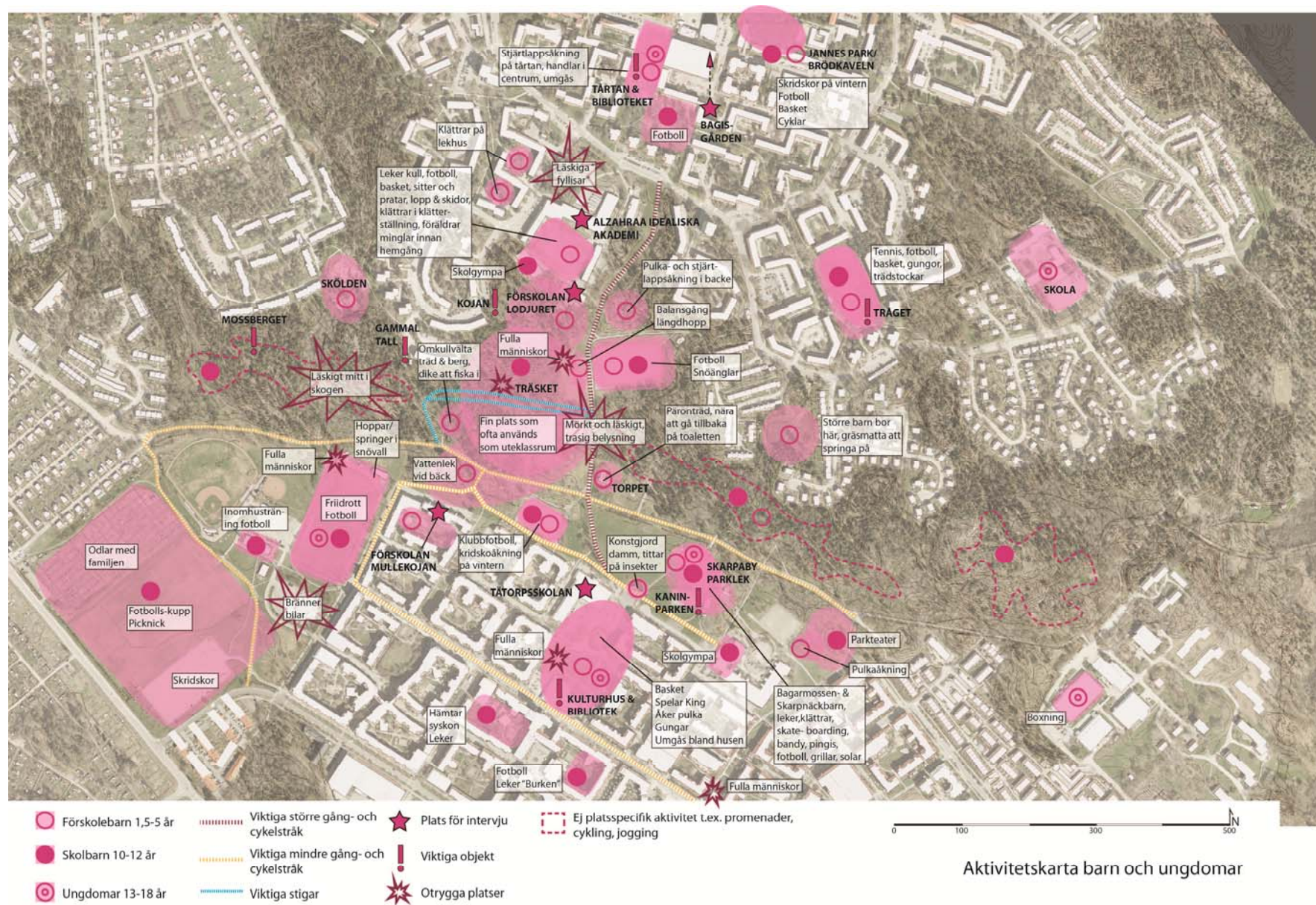
Naturvärdena i området är främst knutna till de gamla bestånden av tallar och bestånden av ek i alla åldrar, inkluderande många gamla och ihåliga träd. Här finns också små partier med rester av artrik hagmarksflora av stort värde. Den största delen av skogen har höga värden för den biologiska mångfalden och kan i sin helhet sägas vara av kommunal eller regional betydelse. Utredningsområdet ingår i ett område med starka ekologiska samband mellan ekbestånden, där den östra delen är en av de viktigaste värdekärnorna för eklevande arter inom Stockholms stad. Tallbestånden i Bagarmosseskogen ingår i ett regionalt betydelsefullt spridningssamband till stor del knutet till bestånd i Nackareservatet och Tyrestakilen.

Rekreation- och landskapsbildsvärden

Området utgör ett mycket stort rekreativvärde för boende både i Bagarmossen och i Skarpnäcks gård. Den omväxlande naturen med stort inslag av stora solitära träd, främst ek och tall, samt flera utsiktsplatser över ett naturskönt område med inslag av bevarade kulturmiljöer gör området värdefullt också för landskapsbild. Dessa två värden är intimt sammanflätade och stärker varandras upplevelsevärden. Därutöver finns ett rikt utbud på anlagda aktiviteter inom utredningsområdet.

Karta från landskapsanalysen som visar naturvärdesområden.

Aktivitetskarta barn och ungdomar

Barnkonsekvensanalys

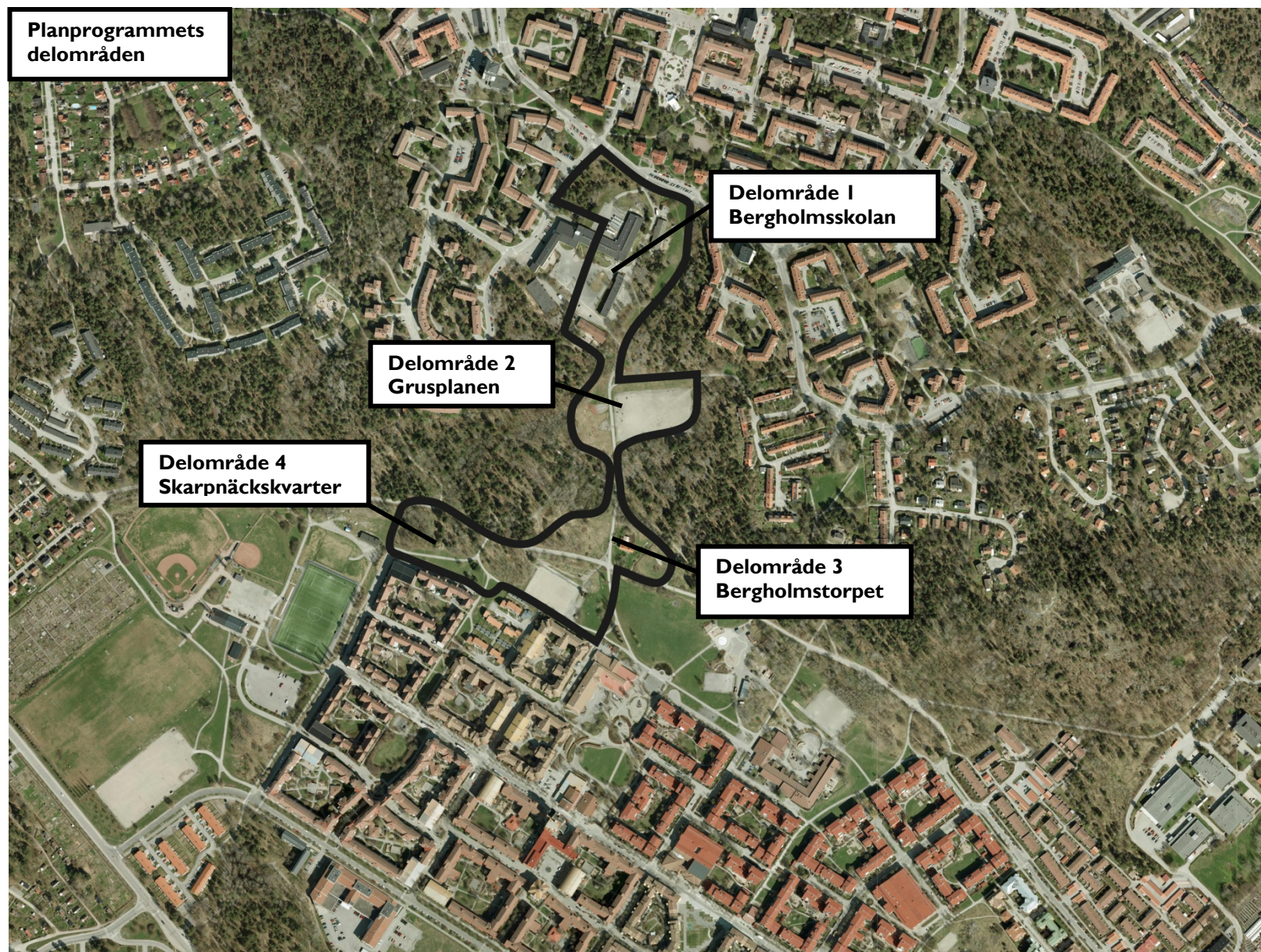
På uppdrag av staden har en barnkonsekvensanalys gjorts av konsultföretaget Tyréns, för att få reda på vilka ytor barn och ungdomar använder, vad de gör där och hur de upplever grönområdet mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Den är baserad på intervjuer med barn och ungdomar i området och utgör ett underlag för planarbetet.

Aktiviteter alla åldrar

Slår man ihop de olika åldrarnas aktivitetskartor ges en samlad bild av vilka ytor som används mest och vilka aktiviteter barn och ungdomar har där. Kartan ger också en bild av vilka platser som upplevs som otrygga och varför. De platser som används mest är förskole- och skolgårdarna, bollplaner, Kaninparken samt skogspartierna närmast det centrala huvudgångstråket. Vanligaste aktiviteterna är att leka, klättra, spela olika sorters bollspel och promenera. Platser som är mörka och ligger avskilt eller platser där det brukar finnas påverkade människor upplevs som otrygga. Dessa platser finns både mitt i skogen och i närheten av/eller mitt i bebyggelsen.

(foto: Malin Hallor)

Förslag

Ny bebyggelse

Stadsbyggnadskontoret föreslår ny bebyggelse kring Bergholmsskolan, på och vid den stora grusplanen, intill Bergholmstorpet samt norr om Skarpnäckss västra kvarter.

Delområde I - Bergholmsskolan

Området har en direkt närhet till Bagarmossens centrum och tunnelbanestation. Ny bebyggelse ska innehålla bostäder, studentbostäder, ge möjlighet till förskolelokaler i bottenvåningar på bostadshus samt även annan typ av mindre verksamhet där läget medger.

Den nya bebyggelsen ska visa släktskap med de grannskapsgårdar som finns i Bagarmossen. Bebyggelse i hörnet Bergsrådsvägen/Rusthållarvägen skulle vara välgörande för gaturummet. Ett punkthus i norra delen av området skulle utnyttja det goda läget med närhet till centrum och tunnelbana, liksom att det skulle hamna i ett sammanhang med de punkthus som är belägna längs Rusthållarvägen och vidare längs Stångåvägen.

Det är av stor vikt för projektet som helhet att få möjlighet att till skapa en allmän gång- och cykelkoppling norrut, till Bagarmossens centrum, genom fastigheten Uppbörds mannen I. En lokalgata som ska försörja området angörs från Rusthållarvägen, nära dagens infart till förskolan och skolan. Bilparkering för ny bebyggelse ska lösas på kvartersmark, under mark.

Marken som tas i anspråk för ny bebyggelse är delvis där Bergholmsskolans östra del ligger. Skollokalerna har brandhärjats och har varit oanvända i flera år. En rivning av den delen av skolbyggnaden förutsätts för exploatering. Även förskolorna som ligger inom området kommer att rivas, men ersättas med nya lokaler inom den nya bebyggelsestrukturen.

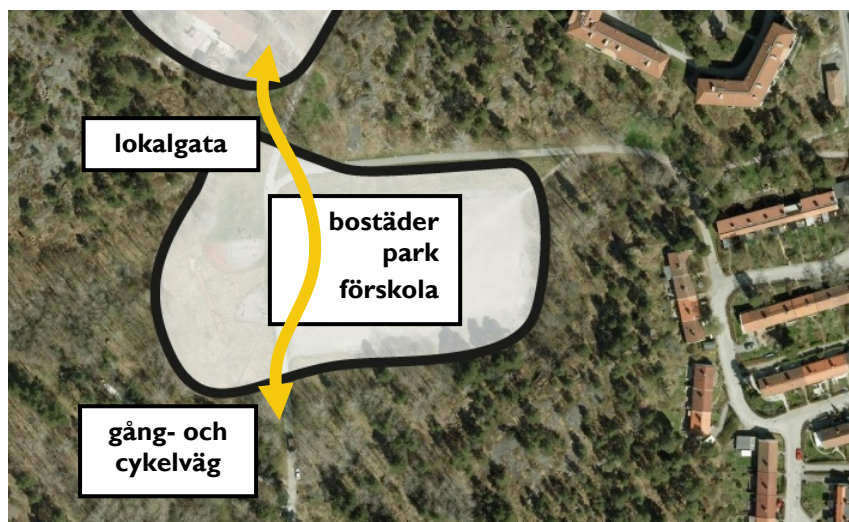
- En exploatering inom området skulle innebära ca 200- 300 lägenheter. Placering och exakt antal bostäder kommer att studeras vidare i fortsatt planarbete.

Delområde I för exploatering, vid Bergholmsskolan.

Viktigt att ha med sig i vidare planering;

- Parkeringsgarage för ny bebyggelse ska vara under mark.
- Viktigt med en allmän gångkoppling till centrum mellan befintliga hus norr om Rusthållarvägen.
- Generös och säker gång- och cykelväg längs lokalgata söderut.
- Talldunge och berg i dagen behålls och integreras i ny struktur.
- Omsorgsfullt anpassa ny bebyggelse till kvarvarande skolgård och skolbyggnad.
- Ett punkthus ska placeras på jämt avstånd från befintliga punkthus. Husets proportioner och avstånd till gatan ska ha likhet med de befintliga.

Delområde 2 har förutsättningar att rymma ca 60 bostäder, en stor förskola och ett parkområde.

Bildexempel förskola i Telefonplan. (foto: Hasse Fridén)

Delområde 2 - Grusplanen

Ny bebyggelse inom delområdet ska innehålla en förskola som ersätter dagens två förskolor inom programområdet, en plan parkyta och bostäder.

Förskolan ska gestaltas med hög arkitektonisk klass, vara i två våningar och ha direkt access till naturområdet. Parkytan ska vara en plan yta för spontana aktiviteter samtidigt som det är en park för vistelse och annan lek. Bostäder ska vara flerbostadshus som förhåller sig till natur, park och förskola. Bilparkering för ny bebyggelse ska lösas på kvartersmark, under mark.

Lokalgatan från delområde 1 i norr försörjer området. Gatan fortsätter söderut som en gc-väg. En exploatering enligt programförslaget ska inte omöjliggöra en fortsättning av en körbar gata söderut i framtiden.

Det är av stor vikt för projektet som helhet att gång- och cykelvägen söderut genom skogen utformas för att bli så använd och trygg som möjligt, med ett särskilt fokus på bra belysning eller andra trygghetsskapande insatser.

→ Exploateringen inom delområdet innebär ca 60 bostäder, en stor förskola samt ett parkområde. Placering och exakt antal bostäder kommer att studeras vidare i fortsatt planarbete.

Viktigt att ha med sig i vidare planering;

- det ska kunna vara möjligt att fortsätta lokalgatan söderut i framtiden
- gång- och cykelväg söderut genom skogen ska utformas för att bli så trygg som möjligt
- parkeringsgarage för ny bebyggelse ska vara under mark
- förskolan ska ges en placering som ger lätt access till naturen
- förskolan ska vara i två våningar och ges en utformning med hög arkitektonisk klass
- parkdelen ska fungera som en plats för vistelse, samtidigt som den ska ge möjlighet till aktiviteter
- ytan för bollspel kompenseras på Skarpnäcks idrottsfält med en konstgräsplan

Delområde 3 - Bergholmstorpet

Centralt inom programområdet ligger Bergholmstorpet, som är en intressant kulturmiljö att ta fasta på. Torpet och platsen kring torpet har stor potential att bli en mötesplats för såväl närboende som att vara en målpunkt eller utgång för en längre rekreationsrunda.

För att stärka sambandet mellan stadsdelarna är en utåtriktad verksamhet här av stor vikt. En attraktiv verksamhet med generösa öppettider skulle vara attraktivt för hela området och båda stadsdelarna. En befolkad träffpunkt vid Bergholmstorpet skulle öka tryggheten i stråket mellan Bagarmossen och Skarpnäck, genom att fler människor skulle röra sig här.

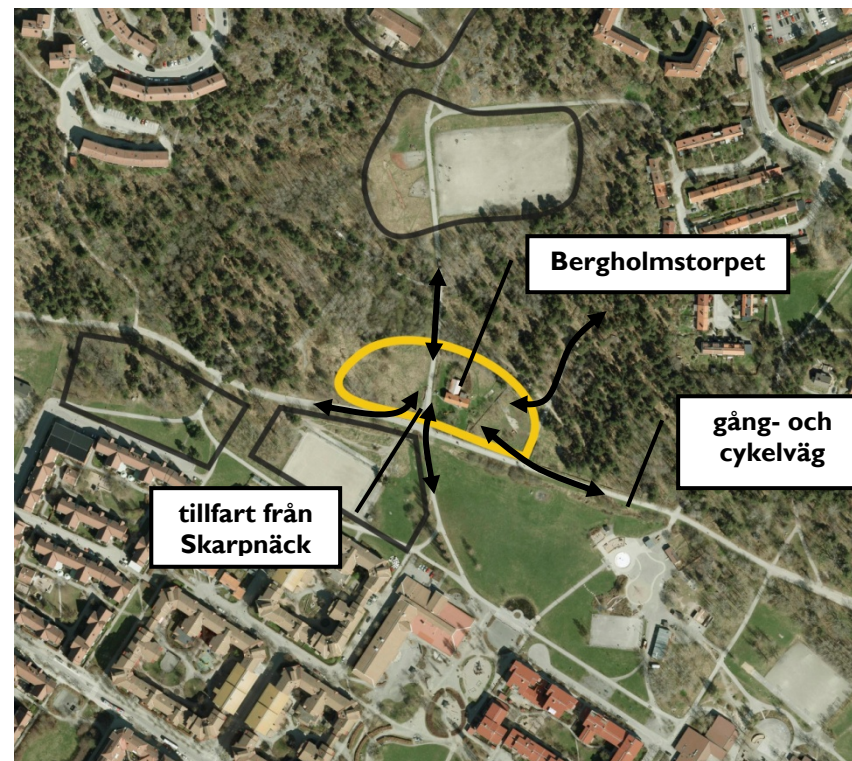
Den befintliga verksamheten, med ett sällanöppet café, skulle kunna få potential att utvecklas till något mer permanent, om fler människor skulle röra sig i området och om man arbetar för att platsen som helhet ska bli en attraktiv målpunkt. En verksamhet med lokal anknytning skulle kunna främja stadsdelarnas sociala engagemang. Till exempel skulle odlingstraditionen i närområdet kunna vara något att utveckla i anslutning till torpet.

Transporter till och från en mindre verksamhet inom området, kan antingen ske norrut eller söderut. Söderut är den kortaste vägen, men det välanvända öst-västliga gång- och cykelstråket behöver då korsas. Det ska ske på ett trafiksäkert sätt. Torpet och verksamheten ska vara tillgängliga för alla.

→ Platsen lämpar sig väl för någon typ av utåtriktad verksamhet, som profilerar området.

Viktigt att ha med sig i vidare planering och exploatering;

- En verksamhet påverkar närområdets profil och attraktivitet.
- Utveckla potentialen för platsen att bli en mötesplats och ett besöksmål.
- Uppmuntra lokalt engagemang i verksamhetens utveckling för att lägga grunden för en bärkraftig mötesplats.
- Transporter från lokalgata i söder bör särskilt studeras då, det korsar ett betydande gång- och cykelstråk.
- Exploatering omfattar inte bostäder.
- Verksamheten ska vara tillgänglig för alla.

Planprogrammets delområde vid Bergholmstorpet lämpar sig väl för en utåtriktad verksamhet.

Bergholmstorpet

Ny bebyggelse inom planprogrammets delområde 4 vid Skarpnäck fortsätter med den kvartersstruktur som finns i stadsdelen.

Delområde 4 - Skarpnäckskvarter

Skarpnäck planerades som en traditionell rutnätsstad med stora kvarter med en kontinuerligt sammanhängande "stadsmur" som avslut utåt. Sedan utbyggnaden av stadsdelen har ny bebyggelse har tillkommit runt om. Aktuell planprogram vill spela vidare på stadsmurens front och föreslår en utvidgning av kvartersstaden med två nya kvarter. Ny bebyggelse i Skarpnäck ska passa in i den befintliga strukturen och ska i volym likna de befintliga tegelkvarteren, med kvalitet i design och byggmaterial. Gestaltning och uttryck i ny bebyggelse studeras vidare i fortsatt process. Kvartersgårdarna ska vara stora, ljusa och tillgängliga för alla i stadsdelen. Kvarteren ska innehålla bostäder och förskolelokaler samt ge möjlighet till verksamhet i bottenvåning.

Stadsdelen har många smarta lösningar som planerades in i bebyggelsen från början och det ska även fortsatt planering ta fasta på, t ex principen med kvartersvis gemensamma parkeringsgarage och anslutning till befintliga tekniska system, som t ex sopsugshantering.

Lokalgatorna Vinggatan och Pilvingegatan förlängs för att försörja de nya bostadskvarteren. Indianparkens förlängning mellan de två nya kvarteren når ut mot grönområdet i norr. Stadsdelens offentliga rum ska ges en urban karaktär; hårdgjorda stadsgator och tydligt avgränsade parker. Strukturen ska inte omöjliggöra en eventuell gatuförbindelse mellan Bagarmossen och Skarpnäck i framtiden. Transporter och tillgänglighet till Bergholmstorpet ska vara möjlig genom delområdet.

→ Ny bebyggelse skulle innebära ca 200-300 nya lägenheter. Exakt antal kommer att studeras vidare i fortsatt planarbete.

Viktigt att ha med sig i vidare planering;

- Nya bebyggelsekvarter ska i struktur och volym likna stadsdelens befintliga tegelkvarter.
- Parkeringsgarage för ny bebyggelse ska vara i parkeringshus, integrerade i kvartersstrukturen.
- Lokalgatorna Vinggatan och Pilvingegatan förlängs för att försörja de nya bostadskvarteren.
- Angöring till Bergholmstorpet anordnas från lokalgata.
- En grön parkremsa mellan nya kvarter ska koppla samman Indianparken med grönområde i norr.

Exploatering enligt programförslaget i rött illustrerar hur stadsfronten skjuts utåt och staden expanderar, såsom städer har gjort i århundraden. (originalbild från tidningsartikel av Arken arkitekter)

Sambandet mellan stadsdelarna kan bli ett flöde av människor, aktiviteter och bebyggelse.

Sambandet

Vad är sambandet?

En del av ytterstadens gröna miljöer mellan stadsdelar kan av en del upplevas som barriärer. Avståndet mellan Bagarmossen och Skarpnäck är för en del invånare idag större mentalt än vad det faktiskt är fysiskt. Skogen och fältet mellan Bagarmossen och Skarpnäck är ett område som många närboende och skolor använder flitigt. En mängd aktiviteter äger rum mellan stadsdelarna och en slutsats man kan dra är att det är människorna som rör sig och de sociala aktiviteter som sker här som är en stor del av det befintliga sambandet mellan stadsdelarna.

Genom att tillskapa ny bebyggelse i de båda stadsdelarna, kommer de fysiskt närmare varandra, samtidigt som potentialen för att fler människor befolkar stråket mellan Bagarmossen och Skarpnäck ökar. Grönområdet, skogen och öppna fältet, är en bra miljö för människor att mötas, men området kan bli tryggare och platser för aktiviteter och möten kan bli av högre kvalitet.

En utökad verksamhet vid Bergholmstorpet är en viktig ingrediens för sambandets attraktivitet. Utformning av miljöer och ökad befolkning är av betydelse för upplevelsen av trygghet och sammanhang.

Den gröna promenadstadens tankegång om "stockholmsstråk" passar väl in på sambandet mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Skapa en starkare koppling mellan olika stadsdelarna genom att utveckla ett välskött grönt samband, där populära funktioner samlas längs naturliga promenadstråk. Goda förutsättningar kan skapas för att ge befolkade och trygga miljöer, som kan minska det upplevda avståndet mellan olika stadsdelar. Stockholmsstråken är en viktig byggsten i översiktsplanens utpekade samband.

Förslag till planprogram stämmer även väl överens med Promenadstaden; att fysiskt koppla samman stadsdelar med bebyggelse i viktiga stråk samt utveckla fler mötesplatser i ytterstadens grönområde.

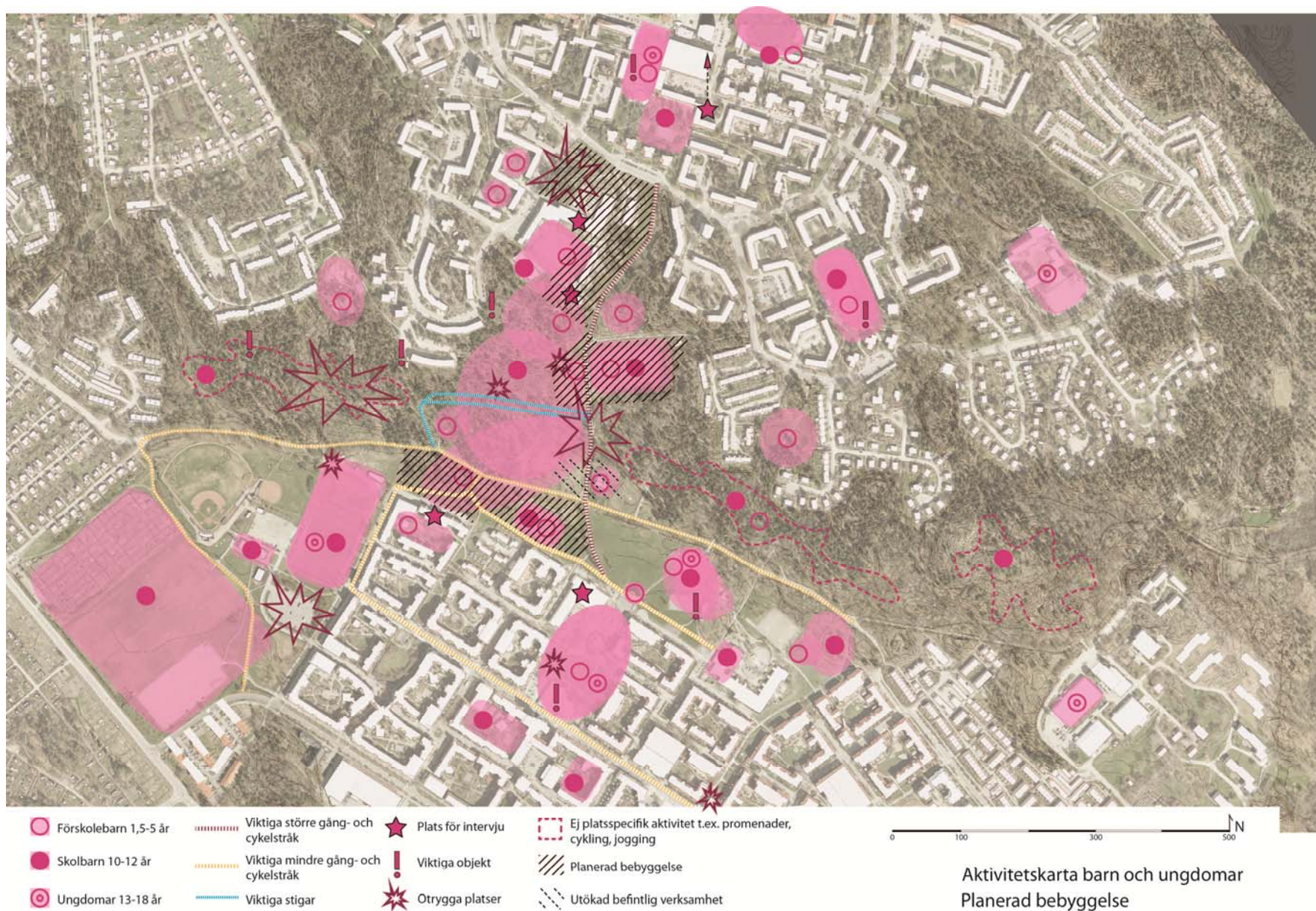
Hur kan sambandet mellan Bagarmossen och Skarpnäck utvecklas och stärkas?

Kopplingen mellan stadsdelarna kan stärkas genom att möjliggöra för fler att ta del av och bo i närområdet, höja kvaliteten på värdefulla kontaktytor, skapa fler attraktiva funktioner och göra området tillgängligare och tryggare än vad det är idag.

- Planera för fler boende i närheten.
- Identifiera viktiga platser och höj kvaliteten.
- Skapa utrymme för populära funktioner och aktiviteter längs naturliga promenadstråk.
- Gör kopplingen mellan stadsdelarna trygg och tillgänglig för alla.
- En utvecklad verksamhet vid Bergholmstorpet kan bli en attraktiv målpunkt i närområdet, samtidigt som det kan ge hela området en identitet.

Trafikförsörjning Bagarmossen

Ett förslag för att ge en helhetsbild av trafiksituationen är att staden på en mer strategisk och övergripande nivå utreder trafiksituationen vad det gäller motortrafik till/från stadsdelen Bagarmossen.

Konsekvenser för barn och unga

Förslag till ny bebyggelse

Med utgångspunkt från de intervjuer som gjorts har en konsekvensanalys av den planerade bebyggelsen tagits fram i barnkonsekvensanalysen. Genom att överlagra förslag till bebyggelse på barnens och ungdomarnas aktivitetskarter syns tydligt var föreslagen bebyggelse kommer i konflikt med de ytor som barn och ungdomar använder. Planerad bebyggelse innehåller i huvudsak bostäder men även förskolor. Kring Bergholmstorpet föreslås en utveckling av befintlig verksamhet exempelvis café och växthus. I vissa fall kan de ytor som föreslås tas i anspråk för ny bebyggelse ersättas med motsvarande ytor, där man kan göra samma saker i direkt närhet till de ytor som används idag. I andra fall kan platsernas funktioner integreras med den föreslagna bebyggelsen.

Konsekvenser av bebyggelseförslaget för alla åldrar

Sammantaget bedöms bebyggelseförslaget få måttligt negativa konsekvenser för barn och ungdomar. För att minska konsekvenserna av bebyggelseförslaget är det viktigt att:

- nya förskolelokaler ges motsvarande närhet till grönområdet som de har idag samt bra förskolegårdar
- eventuellt nya gator ges en gestaltning som underlättar för barn att röra sig utmed och korsa dem på ett säkert sätt
- bollplanen vid Bagarmossen ersätts av en annan plan och öppen yta på en plats i närheten alternativt att en mindre bollplan kan finnas kvar intill den nya bebyggelsen
- klubb fotbollen som spelas på den lilla grusplanen vid Skarpnäck kan spelas på någon annan plats i närområdet till exempel på någon av de befintliga bollplanerna som inte berörs av bebyggelse förslaget.

Många av de förslag och önskade förändringar som kommit fram i intervjuerna går att genomföra även med ny bebyggelse. Om något/några av förslagen genomförs innebär det att vissa platser och funktioner i grönområdet förbättras för barn och ungdomar. Hur stor förbättring det innebär beror på hur stora åtgärder som genomförs.

Planarbetet kommer att resultera i ett antal detaljplaner som tar planprogrammets tankar och idéer vidare.

Fortsatt arbete

Planarbete

Efter genomfört samråd för planprogrammet kommer inkomna synpunkter från medborgare och remissinstanser att sammanställas och redovisas för Stadsbyggnadsnämnden. Planprogrammet kommer eventuellt att bearbetas innan ett godkännande av Stadsbyggnadsnämnden.

Efter ett godkännande av planprogrammet kommer planarbetet att kunna fortsätta med arbete med detaljplaner för två eller flera delområden, förslagsvis:

- Området kring Bergholmsskolan och grusplanen
- Skarpnäcks kvarteren och området kring Bergholmstorpet

